

На основу члана 16. и 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број: 32/02 и 102/09) и члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број: 39/09), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК

О ДОДАТНИМ СПЕЦИФИКАЦИЈАМА У ПОГЛЕДУ ПЛОВИДБЕНОСТИ ЗА ОДРЕЂЕНУ ВРСТУ ОПЕРАЦИЈА

Члан 1. (Предмет)

Овим правилником се утврђују заједничке додатне спецификације у погледу пловидбености с циљем подржавања континуиране пловидбености и побољшања безбједности:

- а) "EASA ваздухоплова" уписаних у регистар цивилних ваздухоплова Босне и Херцеговине;
- б) "EASA ваздухоплова" регистрованих у другој земљи којима се користи оператер за који надзор обезбјеђује Босна и Херцеговина.

Члан 2. (Појмови)

Појмови који се користе у овом правилнику имају сљедеће значење:

- а) "**EASA ваздухоплов**" - ваздухоплов за који се сматра да има EASA важећи типски сертификат или ограничени типски сертификат и за које је иницијално издато Увјерење о пловидбености на обрасцу EASA Form 25, односно, Ограничено увјерење о пловидбености на обрасцу EASA Form 24.
- б) **EASA** - Европска агенција за безбједност ваздушног саобраћаја.
- ц) "**Највећи оперативни број путничких сједишта**" - максималан број путничких сједишта у одређеном ваздухоплову, не укључујући сједишта за посаду, утврђен у сврхе операција и наведен у приручнику за операције;
- д) "**Велики ваздухоплов**" - ваздухоплов који у својој основи сертификације има сертификационе спецификације за велике ваздухоплове "CS-25" или једнаковриједне.

Члан 3. (Додатне спецификације у погледу пловидбености за одређену врсту операције)

Оператери за које Босна и Херцеговина обезбјеђује надзор при коришћењу ваздухоплова из члана 1. морају поштовати одредбе Прилога I.

Члан 4.
(Прелазне одредбе)

- (1) За ваздухоплове за које су оператери доказали усклађеност са захтјевима JAR-26 “Додатним захтјевима у погледу пловидбености за операције” (у даљњем тексту: “захтјеви JAR-26”), које су издале Заједничке ваздухопловне власти (ЈАА) 13. јула 1998, како су измијењени 3. измјеном од 1. децембра 2005, прије датума примјене из члана 5, сматраће се да задовољавају једнаковриједне спецификације наведене у Прилогу I овог правилника.
- (2) Ваздухоплови, за које је усклађеност са захтјевима JAR-26 који одговарају еквивалентним спецификацијама наведеним у тачкама 26.50, 26.105, 26.110, 26.120, 26.150, 26.155, 26.160, 26.200, 26.250 Прилога I овог Правилника демонстрирана у складу са првим параграфом овог члана, накнадно се не смију модификовати на начин који би могао имати утицај на већ доказану усклађеност са захтјевима JAR-26.

Члан 5.
(Завршне одредбе)

- (1) Овај правилник ступа на снагу осам дана од дана објаве у “Службеном гласнику БиХ”.
- (2) Изузетно, тачке 26.50, 26.105, 26.110, 26.120, 26.150, 26.155, 26.160, 26.200 и 26.250 Прилога I примјењују се од 14. јула 2017. године.

Број:1-3-02-2-575-1/15
Бања Лука, 17. јуна 2015. године

Генерални директор, с.р.
Ђорђе Ратковица

ПРИЛОГ I

ДИО - 26 ДОДАТНЕ СПЕЦИФИКАЦИЈЕ У ПОГЛЕДУ ПЛОВИДБЕНОСТИ ЗА ОПЕРАЦИЈЕ

САДРЖАЈ ПОДДИО А – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

- 26.10 Надлежно тијело
- 26.20 Привремено неисправна опрема
- 26.30 Доказ усклађености

ПОДДИО Б – ВЕЛИКИ ВАЗДУХОПЛОВИ

- 26.50 Сједишта, лежајеве, безбједносни појасеви и упртачи
- 26.100 Положај излаза за ванредне ситуације
- 26.105 Приступ излазима за ванредне ситуације
- 26.110 Ознаке излаза за ванредне ситуације
- 26.120 Унутрашње освјетљење за хитне случајеве и рад освјетљења у хитним случајевима
- 26.150 Унутрашњост одјељака ваздухоплова
- 26.155 Горивост заштитног материјала у одјељку за терет
- 26.160 Заштита од пожара у санитарном чвору
- 26.200 Звучно упозорење за стајни трап
- 26.250 Системи за рад врата пилотске кабине – једна особа онеспособљена

ПОДДИО А

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

26.10 Надлежно тијело

Члан 4.

За надзор примјене овог правилника надлежно тијело је Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: BHDSA).

26.20 Привремено неисправна опрема

Лет не смије започети ако је било који инструмент, дио опреме или функција ваздухоплова, потребна у складу с овим дијелом, неисправна или недостаје, осим ако је то предвиђено Листом минималне опреме (MEL) коју је одобрила BHDSA.

26.30 Доказ усклађености

- а) Европска агенција за безбједност ваздушног саобраћаја (у даљњем тексту: EASA) надлежна је за објаву сертификационих спецификација (CS-26), као стандарда на основу којих се доказује усклађеност производа с овим правилником.
- б) Оператери могу доказати усклађеност са захтјевима овог дијела придржавајући се:

- i. детаљних спецификација које је издала EASA у складу са ставом (a) или еквивалентних спецификација које је издала EASA у складу с Дијелом 21.A.16A; или
- ii. техничких стандарда који нуде једнак ниво безбједности, као и они укључени у те спецификације.

ПОДДИО Б

ВЕЛИКИ ВАЗДУХОПЛОВИ

26.50 Сједишта, лежајеви, безбједносни појасеви и упртачи

Оператери великих ваздухоплова, с типским сертификатом добијеним 1. јануара 1958. или касније, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу, морају обезбиједити да су сва сједишта за чланове летачке или кабинске посаде, те припадајући систем везивања, прилагођени на начин да пружају оптималан ниво заштите код присилног слијетања, те истовремено омогућавају особама потребне функције и брзо напуштање ваздухоплова.

26.100 Положај излаза за ванредне ситуације

Осим за ваздухоплове који имају конфигурацију излаза за ванредне ситуације, која је постављена и одобрена прије 1. априла 1999, оператери великих ваздухоплова који се користе у комерцијалном ваздушном превозу с највећим оперативним бројем путничких сједишта већим од деветнаест и са једним или више онеспособљених излаза за ванредне ситуације, морају обезбиједити да удаљеност између преосталих излаза омогућава ефикасну евакуацију.

26.105 Приступ излазима за ванредне ситуације

Оператери великих ваздухоплова, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу, морају обезбиједити средства којима се у случају хитне евакуације олакшава брзо и једноставно кретање свих путника од њихова сједишта до било којег излаза за ванредне ситуације.

26.110 Ознаке излаза за ванредне ситуације

Оператери великих ваздухоплова, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу, морају испунити сљедеће услове:

- а) обезбиједити начине којима се путницима у ваздухоплову у случају хитне евакуације олакшава уочавање, приступ и коришћење излаза за ванредне ситуације под свим условима који се могу предвидјети;
- б) обезбиједити начине којима се особљу изван ваздухоплова у случају хитне евакуације олакшава уочавање и коришћење излаза за ванредне ситуације.

26.120 Унутрашње освјетљење за хитне случајеве и рад освјетљења у хитним случајевима

Оператери великих ваздухоплова, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу, морају обезбиједити да освјетљени знакови за излаз, опште освјетљење кабине и

подручја за излаз, те подно освјетљење излазног пута, буду увијек употребљиви, како би се у случају хитне евакуације олакшало проналажење излаза и омогућило кретање путника према излазима.

26.150 Унутрашњост ваздухоплова

Оператери великих ваздухоплова, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу, морају испунити сљедеће услове:

- а) сви материјали и опрема, који се користе у одјељцима за посаду и путнике, морају имати горива својства која минимизирају ефекте пожара и морају омогућити обезбјеђивање услова за преживљавање у путничкој кабини у времену потребном за евакуацију;
- б) забрана пушења мора бити адекватно означена;
- ц) spremници за одлагање отпадака морају спријечити ширење ватре изван spremника; ти spremници морају имати ознаке забране одлагања материјала везаних за пушење.

26.155 Горивост заштитног материјала у одјељку за терет

Оператери великих ваздухоплова, са сертификатом типа добијеним након 1. јануара 1958, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу, морају обезбиједити да је заштитни материјал класе Ц или Д одјељака за терет израђен од материјала који адекватно спречавају да ватра у том одјељку не доведе у опасност ваздухоплов или путнике.

26.160 Заштита од пожара у санитарном чвору

Оператери великих ваздухоплова, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу с највећим оперативним бројем путничких сједишта већим од 19, морају задовољити сљедеће услове:

Санитарни чворови морају бити опремљени:

- а) средствима за откривање дима;
- б) средствима за аутоматско гашење ватре у сваком spremнику за одлагање отпадака.

26.200 Звучно упозорење за стајни трап

Оператери великих ваздухоплова, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу, морају обезбиједити да је ваздухоплов опремљен одговарајућим уређајем са звучним упозорењем за стајни трап, како би се значајно смањила вјероватност слијетања са ненамјерно увученим стајним трапом.

26.250 Системи за рад врата одјељка пилотске кабине – једна особа онеспособљена

Оператери великих ваздухоплова, који се користе у комерцијалном ваздушном превозу, морају обезбиједити да системи за рад врата пилотске кабине, када су уграђени, имају алтернативну могућност отварања, како би се члановима кабинске посаде омогућило приступ пилотској кабини у случају онеспособљености једног члана летачке посаде.